

Observație!

El a venit decît el

decît = adv. de restrîcție foto fct. sint.

El e mai mare decît tine

(ca) > prepoziție

→ adv. de mod de proximitate:

Gata, mai, aproape

Merga peu, gata să cadă.

→ adv. de mod explicative: adică, anume, bineînțeles, astfel

→ adv. de mod de comparație: asemenea, asemenea

Adverbele relative = adverbale: unde, cînd, cum în compuneri lor devin adverbale relative cînd leagă 2 propoziții în frază.

- Impurtele lor: oriunde, ori cînd, ori cîm, divinate se numesc adverbale relative nehotărâte.

Prepoziția

1. Def parte de vorb. flexibile care realizează legătura dintre un subiect în atributul său sau un verb de compl. sau.

2. Clasificare:

a) simple: a, asupra, către, cu, de, după, față, în, între, intru, la, lângă, pe, pentru, peste, pînă, printre, sub, înainte, înapoi, îndototul, la, cât, asemenea, asemenea, grație, mulțumită, conform, contrar, datorită, potrivit, ~~sau~~ excepțund (cele mai multe dintre acestea sunt create pe terenul lb. rom. prin schimbarea val. gramat. ale)

b) comple: depe, dinpre, dintre, dintr-un, între, de din, de după, de la, de lângă, de pe, de prin,

de sub, pe din, pe după, pe la, pe lângă, de pe la,
pe sub, de pe lângă, până la, până pe lângă,
-deampra, dedesubtul, dinpoia, dinaintea, împotriva
(compune prin schimbarea val. gram = conversivitate)

3. Regimul cazual al prepozițiilor:

a) cer G: ampra, contra, împotriva, deampra, dedesubtul
încănta, înapoi-, îndărătul, împrejurul...

Deampra casei cerul strălucia.
ccI - caf G.

Obs: prepozițiile cu genitivul pot regiza în contexte
determinate în cazul D. dacă sunt urmate de forme
neaccentuate "ale pron. personal

Astfel fire lui pōdurea

Bolii amprō-mi clătindul

amprō-mi = ccI, pron. pers., pers. sg, forme neacc.
caf D, precedat de prep "amprō" specific
Genitivului.

- pot selecta cazul Ac. când sunt urmate de pronume
posesive.

Înaintea noastră drumul se deschidea neted.
caf Ac.

b) cer Dativ: gratie, multumite,
conform, contrar, datorita, potrivit, asemenea.
Contrar obiceiului, a venit mai devreme.
ccII - caf D.

c) cer cazul Acuzativ: ~~cu~~, cu, de, după, fara, în,
între, la, lângă, pe, pentru, peste, până, prin, printre,
spre, sub, despre, din, dintre, de, după, pe la,
pe lângă, pe sub, cu, ca, decât, drept, excepționd, privind (ul-
timele 3 prin conversivitate)

Observații: Eforturile depuse de către el au fost înșelătoare, dar el
se nu se confunde prepozițiile cu adverbele; diferențierea
se face în context.

A procedat aidoma
ccr - adverb

A procedat aidoma pe

ccr - prep + pronume

4. Prepozițiile lb. rom. au multiple în variate valori de
întrebuințare:

a) direcția în spațiu: către, înspre, spre...

Se îndreptă spre București.

b) suprafața de contact: asupra, deasupra, peste...

Peste pătură a așternut un țel.

c) pct. de plecare: de, de la, de lângă...

Îmi a plecat de la Brașov.

d) spațiul străbătut: prin, printre

Se plimba prin parc.

e) timpul: de la, despre, dinșpre, înspre, până la, până...

Dinșpre fine

Despre fine | se auzeau niște zgomote.

f) destinația: pentru

Am cumpărat un tacâm pt. peste.

g) cauza: datorită, de

Datorită ei mi-am suferat.

Plăcea de frum.

h) modul: cu, din, fără.

Vorbesc cu patimă.

i) comparația: ca, cât

Este frumos ca un iepure.

Are o cămină cât o ruină.

j) calitatea: ca, drept

S-a dat drept avocat.

A venit ca cercetător.

k) excepția: Exceptiund

Exceptiund cîntea de gramatică le-a adus pe toate.

l) asocierii: cu, fără.

A venit cu noi, a plecat fără noi.

m) instrumental: cu, din, afară, prin.

Prin intervenția lui a reușit.

n) relația: de, despre, în, la, privind.

De meserie, erauolari.

o) agentul: de, de către.

Carele au fost construite de către fidari.

Conjunctia

1. Def: partea de vorb. reflex care exprimă raporturi de subordonare sau de coordonare atît pe planul propoziției cît și pe planul frazei.

(A) În frază conjunctia leagă:

1) subordonate de 'regenta ei'

Ti-am spus¹ (c) voi veni²
'Ea atît de slab¹ (cîcît) abia se ținea pe picioare².

2) propoziții coordonate:

a) principale: Te-am întrebat¹ (dar) ai totu²

b) subordonate care depind de aceeași regentă:

Ti-am spus¹ (c) voi veni² (și) te voi lua cu mine³

c) subordonate de natură diferită (de regulă circumstanțiale)

Te aștept¹ (cîcînd) ti-am spus² (cîcînd) ti-am spus³

3) o parte de prop. și propoziția subordonată.

Te aștept¹ pe omul² (de) ti-am vorbit de el³

În cadrul propoziției numai conjunctiile coordonatoare